

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 10.—; samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 6.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 6.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Dojedinu brojevi stoje 10 para, a zastareni para 20.

Ditinja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilicne pretplate, biti će povraćena. — Pretplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljati «Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru».

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izveštaji austro-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 15. Službeno se javlja: 15. novembra 1916.

Istočno bojište:

Vojna fronta generala pukovnika Nadvojvode Karla Frana Josipa:

U sjevernoj Vlačkoj boj se uspješno nastavlja. Rumunji ostaviše u našim rukama 23 oficira, 1800 momaka i 4 topa. U istočnom pograničnom kraju i u šumovitim Karpatima, koji su zapali u snijegu, nije bilo osobitih događaja.

Vojna fronta gener. maršala Princa Leopolda Bavarskoga:

Kod austro-ugarskih bojnih snaga ništa važno.

Talijansko bojište:

Stanje se nije izmijenilo. Istočno od Gorice naše su čete zauzele talijanski opkop, zarobiše 5 oficira i 475 momaka i oteše 7 mitraljeza.

Jugo istočno bojište:

Ništa novo.

Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

Događajaji na moru:

Jedna eskadra naših hidroplana napala je vrlo uspješno dana 14. novembra ranim jutrom neprijateljske pozicije kod Ronchi, Vermigliano i Doberdoba; neprijateljska letjelica koja je napadala eskadru, potjerana je u bijeg.

Zapovjedništvo flote.

BEČ, 16. Službeno se javlja:

«16. novembra 1916».

Istočno bojište:

Fronta generala pukovnika Nadvojvode Karla Frana Josipa:

Bojevi s obe strane rijeke Schyla i Olta napreduju povoljno; iznijelo se preko 1200 zarobljenika. Sjeverno od Câmpulungu i kod Soosmezöa odbismo jake rumunjske napade. Na sjeveru od Sulte austro-ugarski odjelci preduzeše izvignaj na Monte Alunisu. Jugo-istočno od Tôlgvesa ruski se napadi izjalovise. Na visovima Meste Kanesti okršaj izmeggju predstraža.

Vojna fronta gener. maršala princa Leopolda Bavarskoga:

Kod austro-ugarskih četa nije bilo važnih sukoba.

Talijansko bojište:

Naše čete nastavise već jučer javljeno preduzeće istočno od Gorice te osvojiše ponovo neprijateljski opkop. Zarobiše 60 Talijanaca i odnijese 2 mitraljeza.

Jedna od naših zračnih eskadra osula je izdašno bombama vojne naprave kod stanice Per la Carnia.

Novi pomoćni učitelj

Napisao Bret Harte.

(Nastavak.)

Mrs. Martin se nasmiješi — ovaj put sasvim razgovijetno — porumenivši lako u obrazu. — Dakle nemate iskustva u podučavanju? — reče.

— Vjere mi — ne.

— Nijeste stekli diplome u kojoj visokoj školi? — Nijesam baš.

Oba odbornika pogledaše jedan drugoga. Ta i gosp. Peaseley ne bi bio pojmiu tako osuđeno priznanje.

— Dobro, — reče Mrs. Martin polagano, bit će valjda najbolje, da Mr. Twing dogje rano sutra u jutro pa da počne.

— Da počne? — zastenje Mr. Sperry, izbuljiv oči od čuda.

— Bez sumnje, — rastumači Mrs. Martin plaho — ako je nevješat poslu, bit će to bolje, što prije počne?

Mr. Sperry pogleda u skrajnjem čuđu svog druga odbornika. Da ga nije prevario sluh? Je li to bila lakoumnost njezine uzrujanosti u žene slaba zdravlja, ili ju je taj varalica nekako začarao? Ili se možda plaši Sama Barstowa, pa se boji odbiti njegova kandidata? Ova posljednja pomisao kano da mu je rasvijetlila pamet. On ju brzo pozove na stranu. — Samo časak, Mrs. Martin. Vi mi rekoste sat prije, da vam nije bila namjera, da zatražite u Mr. Barstowa, da vam pošalje pomoćnika. Ja se nadam, da se vi ne činite obvezanom primiti ga protiv svojega boljeg uvjerenja samo zato, što vam ga je on poslao?

Jugo-istočno bojište:

Nije se ništa osobito zbil.

Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

Izveštaji njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 15. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 15. novembra 1916:

Zapadno bojište:

Bitka se sjeverno od Somme nastavlja. Borba, što traje od jutra do noći, uvršćuje i dan 14. novembra u niz dana velikih bojeva. Englezi iznova napadoše sa jakim snagama sjeverno od Ancre i po više puta izmeggju Le Sarsa i Gueudecourt; doista uspije im zauzeti selo Beaucourt, ali na svim ostalim tačkama široke napadne fronte žestina njihove navale propade sa velikim gubicima pred našim pozicijama. Jakim ulaganjem snaga Francuzi stekoše šumu St. Pierre Vaast. Napadi ne postigoše nikakva uspjeha, te svršise krvavim porazom.

Istočno bojište:

Na istočnoj obali Narajowke Rusi uperivahu bijesnih navala na pozicije što smo tu skoro zauzeli na zapadu od Folw.-Krasnolesia; ali su im mahom odbijeni. Na istočnoj fronti u Erdelju borbenost je djelatnost bila neznatna.

Balkansko bojište:

Stanje se nije izmijenilo. Letioci osuše bombama trgjavu Bukurest.

Mačedonska fronta:

Bugarske se čete držahu nepomično protiv žestokih francuskih napada u Bitoljskoj ravnici. U obliku Černe pogje protivniku za rukom da otme nekoliko visova. Da tako izbjegnemo pobočnom djelovanju protiv pozicija u dolini, povukosmo našu odbranu.

BERLIN, 15. Wolff-Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 15. novembra u 7 i 45 č. u večer.

Zapadno bojište:

Engleski napadi s obe strane Ancre već su na južnoj strani propali. Boj se bije kod Saillly-Saillisela.

Fronta u Erdelju:

Na južnoj fronti napredujemo.

BERLIN, 15. Wolff-Bureau javlja:

Dana 5. novembra njemačka podmornica potopi torpedom, na 80 pomorskih milja od Malte, neprijateljski prijevozni parni brod od nekih 12.000 tona, kojega su pratili razarači i ribarski parni brodovi.

BERLIN, 16. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 16. novembra 1916:

Zapadno bojište:

Djelimični engleski zagoni na cesti Mailly-Serre i istočno i jugo-istočno od Beaumonta pro-

— Oh, ne, — reče Mrs. Martin mimo.

Tu nije bilo pomoći. A jađni Mr. Sperry bio je tvrdo uvjeren, da su tjem, što su prepustili ggji. (Martin, da ona reče odlučnu riječ, sami izgubili pravo, da prigovaraju. Ta kako su mogli unaprijed znati za njezin neobični ukus? Pa ipak još jednom pokuša svoju sreću.

— Mrs. Martin — reče tiše, — mislim, da vam moram reći, da časnij gosp. Peaseley vrlo sumnja o sposobnosti toga mladenca.

— Nije li ga Mr. Barstow izabrao na vaš zahtjev? — zapita Mrs. Martin, slabo i nervozno zakašljajući.

— Da — ali —

— Onda imam samo ja suditi o njegovoj sposobnosti, — pa ne znam, što se Mr. Peaseley u to pača.

Sperry gotovo nije mogao vjerovati, da je dobro čuo. Jasno si vidio, kako se je blijeđo lice ggje. Martin zarumenilo, a u njemu si glasu prvi put mogao zamijetiti neku samosvijest i oštrinu.

Iste večeri, u zabiti svoje bračne odaje, Mr. Sperry razgali svoje srce drugomu članu tog zagnanog spola — krepkoj družici svojih radosti i tuga. Ali i tu ga uspjeh nije zadovoljio. — Bre, Abner, — reče ta gospoginja, ja baš nikako ne znam — prem vi muškarcu svi ggju. Martin u zvijezde kujete, — u što se je taj novi lujak mogao kod nje zaljubiti.

III.

Mrs. Martin bila je drugoga dana rano u školskoj zgradi, ali ne tako rano, da ne bi bila opazila, da je novi pomoćnik već prije nje ondje bio. A vidjela je to po tom, što su školske stolice i klupe nekako drukčije poredane bile. Bile su smještene u slici potkove pred njezinim piscim stolom, a na

padoše u boju ručnim granatama. Ojači napadi protiv Grandcourta razbiše se u našoj vatri. Ote-smo Francuzima istočni dio Saillisela u ljutom boju megu kućama. Na večer zauzesmo na juriš žilavo branjene francuske opkope na sjevernom rubu šume St. Pierre-Vaast i iznijesmo 8 oficira i 324 čovjeka zarobljena i 5 mitraljeza. U jučerašnjim bojevima u odsjčku Ablaincourt-Pressoire nije nastala nikakva preinaka u linijama jedne i druge strane.

Neprijateljskom letjelikom napadu palo je u Ostendi žrtvom 39 Belgijanaca.

Kao odmazda radi bacanja bombâ na mirna lothringška mjesta, bombardovasmo i osusmo zadnjih dana Nancy sa kopna i iz zraka.

Istočno bojište:

Ruski pješadijski odjeljak, koji je napadao na mostobran Dühnhofo jugo-istočno od Rige, potjeran je natrag.

Balkansko bojište:

U Dobrudži mali sukobi pomaknutih odjeljaka. Rumunjska vijest o zapremljenju Bonasice izmišljena je. Na više tačaka Dunajske linije paljba s obale na obalu. U odsjčku Černe prešlo se u nove pripremljene pozicije. Na Strumi patrovska čarkanja.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

BERLIN, 16. (Službeno.) 16. novembra u večer: Na sjevernoj obali Ancre boj se bije kod Beaucourta. Na Erdeljskoj južnoj fronti prodire se uspješno. Sa Balkana ništa novo.

Izveštaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 15. Glavni stan javlja, 14. novembra:

Na frontama nije se ništa važno dogodilo.

Izveštaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 15. Izvještaj generalnog štaba, 14. novembra:

Mačedonska fronta:

Južno od Malikskog jezera naše pomaknute čete napadoše slabe francuske odjeljke potisnuvši ih prema Korici. Izmeggju Prjepsenskoj jezera i željezničke pruge Bitolj-Lerin živahna artiljerijska vatra. Na fronti Kenali-Polog svi neprijateljski napadi mahom propadoše sa teškim gubicima. Protivnik ponovi svoje napade u noći od 13 na 14. novembra, ali bi iznova uzbijen. U Vardarskoj dolini, na zanozi Bjelašice Planine i u dolini Strume slaba artiljerijska paljba, na mjestu okršaj megu predstražama.

Rumunjska fronta:

Austro-ugarski monitori, koje je podupirala vatra obalnih baterija, odnijese iz Gjurjeva na našu obalu 7 teglećih lagja, od kojih 5 kratih. U Dobrudži pomaknuti se neprijateljski odjelci primakoše našim pozicijama. Važnih događaja nema.

najudaljenijoj točki toga polukruga bila je stolica, očevično za njega samoga smještena. Ona je bila nešto neugodno dirnuta, što se je tako prenaljgo, premda je dopuštala, da je ta promjena zgođna, ali još čudnovatiji joj se činilo, što ga u taj čas nije bilo ovđe. Tek pred početkom školske obuke stvori se pred njom, vodeći na njezino čuđu četu manje djece, koju je očevično na putu pobrao bio, a još većma se je čudila, kad je vidjela, da se djeca vrlo dobro s njim paze. — Mislio sam, da će biti bolje, da ih sâm saberem, da im se sâm predstavim, pa da me upoznaju još prije škole. Oprostite, — nastavi naglo, — ali meni je teže snaći se u posao, pa mi se činilo bolje, da se s njima nagodim vani. — Ali činilo se, kano da je Mrs. Martin od jučerašnjega razgovora postala nekako ukočenijom. — Meni se čini, isto tako važnim poslom, Mr. Twing, — reče hladno, — da vi naučite neke od svojih vlastitih dužnosti, s kojima sam vas jutros htjela upoznati.

— Dipošto — reče veselo. — Danas ću onako sjesti, kako sam namjestio svoju stolicu, vidite tamo megu djecu, pa ću paziti, što se bude rađilo. Jedan je pokus dovoljan za mene. Pa uza sve to mogu se i ja umiješati, ako bude potrebno. — I prije nego što je mogla odgovoriti, bio je on opet vani, pozdravljajući došljake. A to bi on činio s tolikim veseljem prema djeci i s nekim osobitim izrazom u svom glatkom licu, koje je je inače podsjećalo na krabulju, da se je i sama Mrs. Martin morala zadovoljiti, da ga motri s jednakom izvjeđljivošću. Baš se je htjela okrenuti, sjetivši se naglo, da je zaboravila svoje dostojanstvo, kad li ju buka veselog dječijeg smijeha opet privabi k prozoru. Novi pomoćnik s jedno pol tuceta malene djece na svojim okrenutim plećima, koracajući pognutih legja i opo-

SQFIJA, 15. Izvještaj generalnog štaba, 16. novembra:

Mačedonska fronta:

Naše pozicije u Bitoljskoj ravnici stale su čitav dan pod vrlo jakim neprijateljskom artiljerijskom vatrom, osobito one istočno od željezne čke pruge. Žilavi neprijateljevi napadi propadoše pred uzornim otporom naših četa. Neprijatelj, koji je na nekoliko točaka naših pozicija prodro, uništen je. Samo pred frontom jednog našeg bataljona izborismo preko 400 mrtvih. U obliku Černe živahni se bojevi biju. Bugarske i njemačke čete povukoše se u pozicije sjeverno od sela Topovcu i Cegel. Na fronti Moglene, i Vardarskoj dolini, na zanozi Bjelašice Planine i na fronti Strume ništa važno, izim slabog topovskog boja.

Na Egejskoj obali neprijateljska oružana prijevozna lagja primače se usću rijeke Deghirmekdere jugo-zapadno od Marori, te ispalila bez uspjeha više bomba.

Na obali rumunjske fronte ništa važno.

Barun Burian u Berlinu.

BERLIN, 15. Ministar izvanjskih posala Burian stigao je amo u pratnji odjelnog predstojnika Mervepa; vijecao je sa državnim kancelarom o tekućim poslovima pa je kod njega ostao na «dejeuneru». Na večer bio je u Döklisaru Hohenlohe «diner», na koji su bili pozvani državni kancelar, državni tajnik Jagow i državni podtajnik Zimmermann.

Za novu poljsku državu.

LUBLIN, 15. «Ziemia Lubelska» piše: Težak skupština što se držala prošle nedjelje, izrazila je volju poljskih težaka da učestvuju u osnivanju novog poljskog carstva i da stupe u smaknutim redovima pod njegove zastave te raditi požitvorno za ustanovljenje nove države. U svim se govovima izrijekom potvrdilo, da je narod shvatio cijeli zamašaj proglaša 5. novembra i da je svjestan obveza što je poljsko društvo tim preuzelo.

Rusija protiv proglašenja kraljevine Poljske.

PETROGRAD, 16. Petrogradska agencija javlja: Diplomatski predstavnici Rusije došli su na log, da predadu vladama kod kojih su ovjereni, ovaj prosvjed:

«Moja mi je vlada naredila da saopćim Vašoj Druzvišenosti ovo: Austro-ugarske i njemačke vojničke vlasti u Varšavi i Lublinu izdale su, bez obzira na megunarodno pravo, tu skoro objavu, po kojoj bi ruske provincije Poljske u buduće morale da sastavljaju posebnu državu. Ruska vlada protestuje protiv toga čina, koji je nova povreda megunarodnih ugovora, što su ih Njemačka i Austrija-Ugarska svačeno prisegom potvrdile, te ga proglašuje ništavim. Konstatujem, da provincije kraljevine Poljske još jednako sastavljaju integralan dio ruskoga Carstva i da su njeni stanovnici vezani zakletvom vjernosti Caru, mojemu svijetlom gospodaru.

Izjava predsjednika Dume.

PETROGRAD, 16. Vijest Petrogradske Agencije: Na sjednici Dume bio je cijeli diplomatski

našajući u svem starca, prikazivaše očevično, užasno iscrviti lice, gjavola u božičnoj igri. Kad se njegovo oko sukobi s njezinim, nestade onog izraza, lice mu bude opet slično krabulji; pusti djecu na zemlju i ode. A kad je školska obuka započela, — on je neprestano djecu slavodobitno sve do vrata dovodio, samo što Mrs. Martin nije mogla pogoditi, kako je pri tom nagrgivao lice ili mijenjao karakter — stupi u sobu i sjedne na svoju stolicu; svaki trag onoga cerenja bješe iščeznuo: lice mu pokazivaše običnu nespretnost. Uzalud je (kako se je Mrs. Martin tomu nadala) ona stotina malenih veselih očiju pred njom bila napeto i pozorno uprta u njegovo lice, već upoznavši (čemu se Mrs. Martin nije nadala) po nepomičnosti njegova držanja, da je ona prijašnja predstava bila izvedena samo za njih, te iste napete oči spuste se opet na knjigu, jednostavno oponašajući njega, kano da i on pripada kolu njihovom. Mrs. Martin zadovoljno uzdahnu i obuka započe.

Ali je još nešto bilo, što joj nije dalo, da se potpuno primiri: nekoliko od njezinih pitomaca, zastupnika onoga naprasitoga i nepopravljivoga Pike-County-a, o kom je Sperry bio govorio, nije došlo u školu. Već su prošlih dana prešli u gotovu neposlušnost, a namrmljali su se dosta, samo što Mrs. Martin nikako toga nije htjela čuti. Nije dakle čuđo, da joj je srce počelo življe kucati — uz prkos prisuću Twing-ovu — kad je vidjela, da se ona tri Mackinnona i dva Hardee-a guraju u sobu čitav sat poslije početka. Oni se i ne ispričave, već mrko i osorno koracahu do svojih stolica, tako da je Mrs. Martin bila prisiljena dići glavu i zapitati najstarijeg Hardee-a, zašto tako kasno dolaze. Krivac — nezgrapno, surovo ćeljade od kojih devetnaest godina — oklijevaše, nešto od tvrdoglavosti, nešto od divljač-

zbor. Predsjednik Rodasanko drži govor, u kojemu reče: Neprijatelj je već shrvan; ali još se sa očajnom ljućinom opire. Rusija neće svojih saveznika izdati; ona odbija s ogorčenjem svaku namisao o odjelitom miru.

Protiv diktatorstva ruskog ministra unutrašnjih posala.

RETROGRAD, 16. (Agencija Reuter, 14. novembra): Kad se Duma danas iznova sastala, 70 članova naprednjačkog bloka, koji obuhvaća i nacionaliste, oktobriste i kadete, istupi iz bloka, jer da nije sa dovoljnom oštrinom protestovao protiv diktatorskih punomoći što ih je ministar unutrašnjih posala sebi posvojio u pitanju o živežu.

Prilike u Francuskoj.

RIM, 15. Do izvještajima Lyonskih novina o sjednicama komore, Ministra se javnih radnja *Sembata* često prekidalo, dok je odgovarao na upit o krizi u prijevodu. Sjednica je na mahove bila vrlo uzrujana. Zastupnik Colnier reče, da se boji, da će mnogi departement skoro biti na muci radi nestašice žita, i brašna a možebit i kruha. Zastupnik *Laffront* iznije primjer iz *Garonne*, gdje će tvornice skoro prekinuti radnju iz nestašice uglja i rude. Regbi da poradi nestašice vagona, nužne kovine više ne dolaze.

Nestašica uglja u Francuskoj.

PARIZ, 15. «Tems» piše, da se nestašica uglja ima pripisati potoplivanju lagja. Kriza je uglja vrlo ozbiljna za Francusku; da se zaoštri, bila bi kobna po svukoliku francusku nacionalnu industriju, jer bi se raspoložive zalihе uglja morale upotrebljavati jedino za tvornice u kojima se proizvodi municij.

Do saopćenju ministra poljodjelstva, rgjave su prilike vremena u oktobru u velike sprječavale skoro po svoj Francuskoj radnje na polju.

Ententa u Grčkoj.

ATINA, 15. Vijest Agencije Reuter: Francuski ministar rata Roques bio je u audijenciji kod grčkog Kralja. Glavni predmet razgovora bilo je pitanje o zoni koja bi se morala utvrditi, da se izbjegn tvenja izmeggju kraljeve vojske i venizelistā.

Novi talijanski poklisar u Parizu. Govor Poincarē.

LUGANO, 15. Agencija Stefani javlja: Novi talijanski poklisar u Parizu *Salvago Raggi* predao je *Poincarēu* vjerovnicu. Na poklisarev govor, izjavio je *Poincarē* da će Italija i Francuska, koliko se god neprijatelji krišom trudili da razdruže vlasti Entente, navijek ostati združene, u ratu do pobjede, i poslije pobjede u miru. Poslije vojenog skupnog djelovanja doći će jamačno i ono gospodarsko na korist jednih i drugih.

Turski parlamenat.

CARIGRAD, 15. Sultan je otvorio Darlamenat prijatelstvom besjedom, u kojoj se ističu uspjesi turskih četa i saveznih vojska, osobito u Rumunjskoj i naglasuje hrabrost turskih četa, koje se u Galiciji i Dobruđi bore uz bok najhrabrijim i najbolje uregjenim vojskama na svijetu.

Wilson za mir.

LONDON, 15. «Daily Telegraph» javlja iz New-Yorka 13. novembra; Washingtonski dopisnik New-Yorkske «Evening Post» piše svome listu, da će Wilson za koji mjesec, valjda još ove zime, moći brizljivo nastojati oko pokreta za mir. Misli se da Wilson radi o mirovnim osnovama.

AMSTERDAM, 15. (Reuter.) «Financial-Times» javljaju iz New-Yorka: Na notiranje tečajā na bursi utjecala je vijest, da će Wilson skoro preduzeti konačno posao, da dogje do mira. Glasa se, da će Wilson pozvati zaraćene države, neka odašlju u Washington svoje predstavnike, na konferenciju, na kojoj bi pojedine stranke postavile svoje najmanje zahtjeve, da se tako utre put drugoj konferenciji, na kojoj bi se vijećalo o čistom pitanju mira. Wilsonu ne bi bila namjera predložiti primirje.

Sjedinjene države i Meksik.

BERN, 15. «Tems» javlja iz Washingtona: Radi glasova da je Ville dao pobjupati Američane u Danailu, prilike se u Meksiku smatraju vrlo rgjavim. Opće se misli, da Wilsonova vlada mora istupiti sa jakim bojnim snagama.

tva, pa onda, ne odgovoriv ništa, gurnu svoga druga. Bio je to bez sumnje ugovoreni znak urotnika, jer mladić, koga je bio gurnuo, ođmah stade i okrenuv svoje nešio razumijje, ali isto tako nezadovoljno lice učitelja, ođlućno zapoćne:

— Kako ćemo isprićati, što smo tako kasno došli? Vrlo dobro — nikako. Za nas to nije kasno — za nas. Za nas je to pravo vrijeme. Za naše ućenje to je pravo vrijeme, jer nam se u istinu ne će pjevati himne s djecom. Mi ne želimo saznati: «Gdje, ah gdje su djeca jevrejska?»*) Nije to za nas Američane. Isto tako ne želimo, da nam se neprestano dosagjuje s tim Danijelima u lavljoj jami. Dosta ga se moramo naslušati u nedjeljnoj školi.**) Mi nijesmo željni ni slownice ni onoga smeta u rječnicima, niti hoćemo, da nam se u rano jutro govore bostonske propovijedi. Mi nijesmo iz Bostona, mi smo iz Pike-County-a — mi. Mi želimo, da naućimo računati, kupovati, prodavati, trgovati, mi hoćemo da se upoznamo s kamatima, težinama i mjerama, kađ je za to vrijeme, pa nešto zemljopisa, nešto ćitanja i pisanja i amerićku konstituciju, a za pjesnićno, za to bostonsko naranćje i šepirenje mi ne marimo. To su naše pravice, za to naši oci plaćaju školarinu, pa to mi želimo.

On presta, gledajući ne toliko u učiteljicu, koliko u svoje drugove, zarad kojih se je valjda po učenićkom obićaju onako ljudski ustubočio. (Mrs. Martin sjedjaje sasvijem bliđje i mirna, upirući oči u otrcani obođ urotnikova slamnatog šešira, što ga je ovaj bio na glavi pridržao, a zatijem mirno reče: — Skinite onaj šešir, gospođine!

*) Stih iz jeđne himne. Op. prev.
) U protestantskim krajevima podučava pastor djecu u vjeronauku u neđelju — obićno poslije ili prije službe božje O. p.

Zdravlje N. V. Cesara.

BEČ, 16. «Korrespondenz Wilhelm» javlja: Dreostali katar još uporno traje, kao u prijašnjim kataralnim afekcijama Njegova Velićanstva; ali to obićnu djetlatnost nikako ne sprjećava. Danas je Cesar primio kneza Montenuova, generalne adjutante generale pukovnike Daara i Bolfrasa i ugarskog ministra za zemaljsku obranu generala pukovnika Hazaa.

Peti ratni zajam.

BEČ, 16. Guverner ureda poštanske štedionice baron *Schuster* primio je, prigodom emisije petog ratnog zajma, predstavnike štampe, te im je u govoru, izmeggju ostaloga, rekao:

Država — iznova traži srestva da vodi rat, što su njeni neprijatelji nametnuli Monarhiji. Naši se neprijatelji krivo uzdali e će im uspjeti da slomiju naš otpor u vojnićkom i gospodarskom pravcu. Ali živ bedem našeg oružanog naroda osujeti sve dosadašnje pokušaje. Naše čete ćuvaju sva; dje sa nepokolebivom istrajnošću stražu na granicama. Dućanstvo u zaleggju nije zaostalo u izdržavanju i poćrtvovnosti za našim vojnicima; ono podnosi puno nade svaku nestašicu. Proizvaggjanje nije nigdje zaostalo, nigdje nema oskudice rada; uleganje u kreditne zavode raste, u prometu sa vrijednosnim papirima i sa zajmovima opaža se tećzna za razvijanjem. Dovišenje cjenika na državnim željeznicama, što je stupilo u snagu pred nekoliko mjeseci, već pokazuje svoje povoljno djelovanje. Svrha mu je da se obezbriđi plaćanje kamata ratnog zajma. Nedavno je ministar financija izjavio, da je po sebi razumljiva dućnost vladi, da po svaku cijenu brani ono pouzdanje, što pućanstvo ima u državu kad potpisuje za ratni zajam. Austrijsko pućanstvo neće zaostajati za saveznim njemaćkim Carstvom; ono će obilato potpisati za zajam te tim dokazati da je najsigurniji put k opće željenom miru, dati državi srestva da ratuje.

Guverner na koncu ističe toplim rijećima izvrsno sudjelovanje štampe u uspjesima ratnih zajmova, pa joj izrazi zahvalnost, priznanje, te pristajanjem svih prisutnih izreče uvjerenje, da će austrijska štampa i za peti ratni zajam uložiti svu svoju energiju i svoj uticaj, da se odnese nova financijska pobjeda.

Umro njemaćki poklisar u Beću.

BEČ, 15. Njemaćki poklisar *Tschirsky* umro je popodne iznenada. Trijo je ođavna od unutrašnje bolesti; pred 14 dana podvrgao se maloj operaciji, koja je tako protekla, da se očekivalo e će potpuno ozdraviti. Danas o podne pojavi se nenadna embolija, kojoj poklisar popodne podleže.

Umro pjesnik Sienkiewicz.

BERN, 16. «Bund» javlja, da je poljski pjesnik Henrik Sienkiewicz umro sinoć u Veveyu od srćane kapi.

Za peti ratni zajam.

Da sretno privedemo kraju ovaj golemi rat nama nametnut treba nam još novaca. Njemaćka je presjajno pokazala svoju financijsku moć svojim petim ratnim zajmom, a zajmове sada dižu Francuska, Engleska i Rusija. Francuska ne javlja uspjeha svoga zajma, a to je dokaz, da nema u tom kakova uspjeha.

U Austriji i Ugarskoj je ćetvrti ratni zajam ućenjen u maju ove godine. Uspjeh mu je bio najsjajniji, pa su ona sredstva bila dovoljna, da se duće vremena pokrivaaju potrebe rata. Tek se sada pomišlja na peti ratni zajam. O petom austrijskom zajmu je onomadne, kako smo to izvijestili, govorio naš novi ministar financija.

Dosadašnji su austrijski ratni zajmovi imali ove uspjehe: prvi ratni zajam (novembar 1914.) 2200'7 milijuna, drugi (maj 1915.) 2688'3, treći (oktobar-novembar 1915.) 4203, ćetvrti (april-maj 1916.) 4442 milijuna kruna, ćakle u sve 13.534 milijuna kruna. Ćetiri ugarska ratna zajma iznijela su okruglo 6 milijardi kruna, te je po tome monarhija u sve smogja 19 1/2 milijardi kruna — iznos, koji nadmašuje

Dječak se i ne maknu.

— Ne može! — poviče veseli glas.

Bio to novi pomoćnik. Ćijela škola za ćas upre oči u nj. Glavni urotnik i njegovi drugovi, koji ga nijesu bili prije opazili, smrknule se zbog tog prekidanja, za koje mišljahu, da ne dolazi od zakonitog auktoriteta, već da je izraz poruge i ukora od jednog od saućenika. — Što vi to mislite? — reče dječak prezirno.

— Ja velim, da vi ne možete skinuti svoga šešira, jer ste u nj spremili raznih stvari, pa ne ćete, da se vide, — reče Twig nepomićna lica.

— Kakve stvari? — reče dječak ljutito. Onđa, naglo sabrav se, dođade: — Mante me se! De ćete vi mene prevariti! Mislite li, da ćete me ovako prisiliti, da skinem šešir — zar?

— Nuđer — reče Twig, pristupiv k urotniku, — pogledajte! — Vjestom kretnjom, uz slabi otpor dječakov, dignu šešir. Pol tuceta jabuka, ptijće gnijezdo, dva ptijća jaja i polnuga ptijća, lepršajući krilima, ispađoše ispod šešira. Veselje i zaćugjenje zastruji klupama; u licu dječakova pokaza se glup izraz vanrednog uđivljenja, a ozbiljnosti situacije nestade za uvijek u silnom smijehu, u koji prasnu ćijela škola, pa i sami drugovi urotnikovi. I najmanje dijete, koje je bilo na polak zaplašeno, na polak zadivljeno srćanom, surovom, herojskom pojavom buntovnikovom, ćoskora upozna smijješnost toga ćeljadeta, natrpna ništavim dječjim tricama. Rječita obrana njegovih pravica isćeznu u taman uz glupu pojavu branićevu. I sama Mrs. Martin osjećala je, da nijedna njezina rijeć ne bi bila podobna, da povrati toj urotni njezin ozbiljni karakter. Tek Twig još nije bio zadovoljan.

— Molite Mrs. Martin, da vam oprosti i recite, da ste se s dječakima poigrali, — reče tihim glasom.

najsmionija očekivanja, te koji je najoćitiji dokaz naše financijske snage.

Već se je prošle sedmice počelo u Austriji s pripremama za novi ratni zajam. Ni ovaj se put ne će raditi o odregjenju visine novih zajmova: radi se samo o njihovom tipu. S obzirom na to, da je pućanstvo austro-ugarske monarhije pri dosadašnjim upisivanjima odabiralo one zajmове papire, koji glase na ćetredeset godina uz amortizaciju, i ovaj će se put paziti na to, da općinstvo odabire po volji izmeggju zajmova na dućji i kraći rok. Znaćajno je to, da je u Austriji na ćetvrti zajam za ćetredeset godina upisano više nego li na papire, koji se isplaćuju za sedam godina (2314 ođnosno 2128 milijuna). Svi su dosadašnji austrijski ratni zajmovi raspisani sa 5 1/2% kamata. Izvjesno je, da će i peti zajam imati najljepši uspjeh. Imamo sve pretpostave i uvjete za ćudnovni uspjeh. Naši uspjesi na raznim bojistima, gdje naše čete hrabro odolijevaju tolikim neprijateljskim navalama i sjajno pobjeggjuju, dokazuju našu nesavladljivu snagu. Svijest o našoj vojnoj i ratnoj premoći stvorila je i kraljevinu Poljsku, dok neprijatelji nemoćno naprežu svoje zadnje sile, ne moćući da nam se ođhrvaju. Uz to naša je financijska snaga u nama: mi je ne rasipjemo u inozemstvu. Sami namićemo svoje potrebe, ne utjećući se nigdje inozemstvu za pomoć. Baš smo u ovom velikom ratu pokazali najoćitije našu posvemašnju nezavisnost. U tome je naša snaga, a svijesni te snage moramo da budemo svijesni i svojih dućnosti. Ovu ćemo svoju svijest o našim dućnostima najbolje dokazati prilikom raspisa petoga ratnog zajma.

DALMATINSKE VIJESTI

Ratna ođlikovanja i imenovanja.

Njegovo c. i k. Apostolsko Velićanstvo premislitostivo se uđostojilo:

podijeliti naslov i ćast *feldmaršalleutnanta* general-majoru Antunu *Babiću od Lourinca*;

imenovati *potpukovnikom* majora *Miroslava Nobile de Tartaglia*, ođ 8. pj. puk., *Julija Matićevića*, ođ bos. herc. lov. bat. br. 4. imenovav ga za povjednkom ovoga bataljuna i *Alfreda Lorenza*, kod mjesnog zapov. u Dubrovniku;

kapetanom natp. *Viktora Novaka*, ođ 22. pje. puk.;

natporučnikom por. *Dušana Marinkovića*, ođ 22. pj. puk., *natpor. u prič.*, prič. por. *Josipa Čermelja*, *Ivana Lulika*, ođ 22. pj. puk.;

podijeliti u priznanje uspješnog držanja pred neprijateljem *vojnićki krst za zasluđe trećeg razreda* s ratnom dekoracijom kapet. *Maksenciju Metzkeru*, ođ 22. pj. puk.

Podijeljena je u priznanje hrabrog držanja pred neprijateljem:

srebrna kolajna za hrabrost prvog razreda prič. k.đ. *Ivanu Jederliniću*, prič. vođ. nasl. straž. *Antu Moriću*, nasl. vođ. *Stejanu Trivanu*, kapur. *Josipu Sućuru*, ođ 22. pje. puk.

srebrna kolajna za hrabrost drugog razreda vođn. nasl. straž. *Nikoli Rankoviću*, kapur. *Ivanu Milićiću* ođ 13. sap. bat.

Ođlikovanja Crvenog Krsta.

Njegova c. i k. Visost prejasni gospođin *Nadvojvoda Franjo Salvaor* kao protektor zamjenik Crvenog Krsta u Monarhiji u djelokrugu opredijeljenom mu ođ Njegova c. i k. Apostolskog Velićanstva podijelio je u priznanje osobitih zaslugā za Crveni Krst, najvišom ođlukom ođ 7. septembra o. g. uz oprost pristojbina *poćasni znak drugog razreda* Crvenog Krsta s ratnom dekoracijom zdravst. ođleg. poćasnom konsulu *D. Dušanu Tonćiću pl. Sorinjskom*, na c. i k. Ministarstvu spoljašnjih posaa.

Imenovanje.

Ministarstvo za bogoštovlje i nastavu imenovalo je privremenog učitelja kod c. k. velike gimnazije s hrvatskim nastavnim jezikom u Zadru, *Ivana Jurasa*, pravim učiteljem kod istoga zavoda.

Opskrbni ođbor u Silbi N. P. gosp. Namjesniku.

Pišu nam iz Silbe, 15 o. m.

Predstavnici ove općine i seoskih staleža na okupu pod predsjedanjem gosp. načelnika *Bernetića*,

Poraženi urotnik oklijevaše.

— Recite, ili ja ću vam pokazati, što ste sakrili u svojim špagovima! — reče Twing, prijeteci mu se pogledom.

Dječak promrmlja nekoliko rijeći gdje. *Martin*, doćetu a smućen i zastrašen ođ svog mjestā, a kratka urota sramotnog se svršii. Ali dvije stvari zaćudniše gdje. *Martin*. Ćula je, kako je krivac, jeđva dišuci i bez sumnje iskreno, rekao svojim drugovima: — Ta, bora mi, nijesam imao ništa u svom šeširu, — a jeđan se je mališak, silno uvrijećen, tužio, da je ono gnijezdo bilo *njegovo*, i da mu ga je netko «ukrao» iz klupe. A ćudila se je, premda je već bila donekle upoznala neobićni ćar, kojim je Twing djecu zaćarao, i tomu, što se je ćinilo, da su urotnici pri ođlasku svom, svi do jeđnoga, oprostiti ćovjeku, koji ih je bio nadmudrio, jer su se skupili oko njega, motreći ga ljubopitno. Ali uza sve to nije zaboravila, da je urota htjela biti ozbiljnoma, a Twing da si je neovlašteno prisvojio njezina prava. Dok se je on još s djecom natjeravao, pozove ga u sobu.

— Moram vam reći, — reče lakom, nervoznom strogošću, — da je gađni postupak *Tom-a Hardeea* oćevidno bio promišljen i pripravljen ođ drugih, i da se ta stvar ne može ovako svršiti.

On je pogled u pogledom tako tupim, da joj se je prohtjelo, da ga ćušne, kano da je jeđan ođ njezinih starijih ućenika, pa onda reče: — Ali stvar se je ipak svršila. Bio to vražji posao.

— Ne znam, što vi mislite; ali moram, da vam kađem, da takih izraza apsolutno ne trpim.

U njegovu inaće nepomićnom licu zasijevnu za ćas traćak tako iskrenog zadivljenja, da je ona oćutila, kako joj se obrazi rumene, ali Twing zamahne rukom, kano da je i opet samo predstavljao, i lice

prigodom reorganizovanja ođvašnjeg opskrbnog ođbora, zahvališe *N. P. gospođinu Namjesniku grofu Attemsu* na dosadašnjem zauzimanju oko opskrbe naroda hranom, te mu živu blagodarnost žicom izraziše, preporučujući mu se i dalje za pomoć.

Ćitulja.

Poginuo je na krvavoj *Soći Ivo Vitić*, natporučnik. Rodom *Hercegovac*, došao je kao mladi zastavnik u *Dalmaciju*, koju je ljubio kao i svoju rođenu grudu. Kađ je buknuo rat, otišao je veselo sa svojom satnijom, kojoj je bio dušom, ođbljubljen radi svoje doćbrote i vesele ćudi. Najprije u *Srbiji*, a onda na *Soći* ođlikovao se svojim junaćstvom pred neprijateljem, te je u priznanje hrabrog držanja pred neprijateljem bio ođlikovan ođ *Njegova Velićanstva* vojnićkim krstom za zasluđe trećeg razreda sa ratnom dekoracijom, i tri puta *Previšnjim* pohvalnim priznanjem. Pogogjen ođ neprijateljskog taneta pađe ođbri *Ivo* ostavivši mladu ženu rođ. *Zafranović* iz *Sibenika*.

Vjēćni mu pokoj, a njegovima iskreno saćešće!

Nesreća.

Pišu iz *Spljeta* 16. o. m. Jućer se je na *Koćinjem* *Brđu* izmeggju *Klisa* i *Konjskoga*, dođođila teška nesreća. Težaci iz *Ogorja* gonili su nekoliko punih baćava vina. Kako je put veoma pogibeljan radi velikih uđbrćica, nizbrđica i zavoja, na nekom zavouju kar se zaljuljao i prevalio zajedno sa baćvama, koje su jeđnoga primećile, da je na mjestu ostao mrtav. Druga dvojjica su teško ranjena doćvedena u *Spljet*. Jeđnome je sva noga smrskana.

Za potrebne obitelji ratnika općine Makarske i Građca.

Doprinjeli su u fond društva za pripomaganje potrebnih obitelji ratnika općine *Makarske* i *Građca* prigodom osnovanja društva: *Mjesni ćasnićki zbor* 150 kr.; općina *Makarska*, općina *Građac* po kr. 100. *đ. r. Carić biskup*, *Karstulović M.*, *Rismondo P.* po kr. 40. *Andrijašević P.*, *Antićić P.*, *Barbieri B.*, *Barbieri L.*, *Benković V.* kot. poglavar, *Birnbaum B.*, *Grubišić P.*, *Marušić F.*, *Matulović S.*, *Menac M.*, *Ribićić N.* kanonik, *Samostan franjevaca* po kr. 10; *Kalogjera S.* *Nepomućki F.*, *đ. r. Pfeifer*, *Rismondo Lj.*, *Zanchi I.* po kr. 5; *Babić K.*, *Dr. Vranković*, *Bićić M.* kan., *Drviš uđ. M.*, *Drviš R.*, *Franceschi E.*, *Havlićek K.*, *đ. r. Kaćić-Peko*, *Klarić N.*, *A. Majstrovic*, *Matulić N.*, *đ. r. Degriñi*, *Paunović L.*, *Pavlović R.*, *Radoñićić M.*, *Rismondo J.*, *Sain M.*, *Škomrlj K.*, *Temoli*, *đ. r. Vranjican*, *Žitko A.* po kr. 2; *Alaćević N.*, *Antunović D.*, *Babić M.*, *Bašković I.*, *Bašković J.*, *Bilić F.*, *Karalipeo P.*, *Damiani A.*, *Danćević O.*, *Dean M.*, *Delić S.*, *Ćepić M.*, *Fabrio C.*, *Flaschner*, *Fux R.*, *Gaćina*, *Gargašević O.*, *Giurgević I.*, *Ipsić M.*, *Ivanišević pl. G.*, *Janković N.*, *Jejjina G.*, *Juretić M.*, *Klarić J.*, *Klarić L.*, *Lovrinćević R.*, *Malić A.*, *Marinović M.*, *Marinćević*, *Markoćić M.*, *Muslavić V.*, *Nakić A.*, *Noveller O.*, *Pavlović S.*, *Perković Z.*, *Pivac R.*, *đ. r. Pošedel*, *Pojani J.*, *Pojani U.*, *Puović uđ. J.*, *Rantić A.*, *Ribarović M.*, *Ribolli M.*, *Rocco O.*, *Runje J.*, *Sandri R.*, *Sormilić F.*, *Torkar A.* po 1 kr.; *Vuletić I.*, *Invernizzi O.*, *Pirak M.*, *Schiattino*, *Tavra P.* po 60 para; *Antunini M.*, *Bilić R.*, *Glavina Z.*, *Kulić A.*, *Bekić uđ.*, *Milićić uđ.*, *Skarić V.* po 50 para; *Antunović A.*, *Barićević M.*, *Dean A.*, *Dean I.*, *Jenik M.*, *Marijanović M.*, *Mastrovic N.*, *Mikulić V.*, *Perica I.*, *Puharić I.*, *Raffanelli A.*, *Raffanelli T.*, *Sarić M.*, *Srzić K.*, *Srzić L.*, *Srzić M.*, *Zanchi I.* po 40 para.

Crveni Krst.

Fux Ruža naućiteljica na uspomeni pok. *Velka Karađjole* iz *Sibenika* kr. 2; *Curir Atilio*, c. k. carin. revident *Sinj*, u poćast uspomeni pok. *đ. r. Josipa Mladinova* kr. 5; ođ istoga u poćast uspomeni pok. *đ. r. I. K. Fontana* kr. 5; *Brantsch Franjo*, c. k. naućzornik dućanske režije, *Sinj*, u poćast uspomeni pok. *đ. r. Josipa Mladinova* kr. 10; ođ istoga u poćast uspomeni pok. *Fra Nikole Bilića* kr. 10.

Croce Rossa.

Bertolini Alberto i. r. cons. sup. cont. luogot. per onorare la memoria del def. sig. *Giovanni Rumel* cor. 2.

U fond za uđove i siročad palih dalmatinskih vojnika

ćarovaše: da poćasti uspomenu pokojne gospojke *Skarić*: *Pavao Kuzmanić*, naućitelj u *Opuzenu* kr. 5;

mu poprmi obićni tupi izraz. Zatim joj nespretno, ali ozbiljno reče:

— Oprostite mi — hoćete li? Jer vidite, Mrs. *Martin*, jutros, kađ sam se upoznao s ostalom djecom, primijetio sam, da se tu radi o nekoj buni — u istinu, da su djeca nagovijestala, da će *Pike County* napraviti komediju — oprostite mi — u školi, a tu se je nešto previše govorilo o *Peaseley-u* i *Barstow-u*. Pa vidite, bilo je to baš, što je *Tom* rekao.

— To ja ne mogu podnijeti, — reče Mrs. *Martin*, sijevajući oćima i rumeneći se u licu: — neka idu kući svojim rođiteljima, pa neka im kađu, da sam im rekla.

— Da su svi prevareni — oprostite — ali to će oni i sami reći. Velim vam, Mrs. *Martin*, njihova mala šala se izjalovila — ne zamjerite — ali ne će je više biti. Oni vam ne će više smetati,

— A mislite li zarad toga, što ste nas štii, da je *Tom* imao nešto u svom šeširu i što ste ga izvrgli smijehu? — reče Mrs. *Martin* prezirno.

— *Tom* nije ništa imao u svom šeširu, — ođgovori Twing, brićući polaganom svoje usnice.

— Dišta? — opetova Mrs. *Martin*.

— Ne.

— Ta ja sam jasno viđjela, da ste vi nešto vadili iz šešira.

— Ah, ta to je bila samo mala lukavština! On nije imao ništa, van ono, što sam ja imao u svom rukavu i što sam mu podmetnuo. On je to znao, pa to ga je preplasićo i zabećeknuo, i tako se je njegova urota razvrgla. Nema ništa, ćega bi se više ođjećaci bojali nego li da budu smijješni, ili ćovjeka ili dječaka, koji bi ih ućinio smijješnima.

(Sljedi).

opskrbnog od-
mjensniku grofu
u oko opskrbe
odarnost žicom
za pomoć.

tić, natporučnik,
adi zastavnik u
rogjenu grudu.
sa svojom sat-
rađi svoje do-
i, a onda na
pred neprija-
anja pred ne-
Veličanstva
razreda sa rat-
im poveljnim
og laneta pade
Zafranović iz

a iskreno sa-

se je na Koči-
roga, dogodila
ili su nekoliko
ma pogibeljan
oja, na nekom
ečno sa bač-
je na mjestu
o ranjena do-
a smrskana.

Općine

pripomaganje
arske i Gradca
časnički zbor
Đac po kr. 100.
simondo P. po
rbijeri B., Bar-
Birnbaum B.
Menac M., Ri-
ca po kr. 10;
fer, Rismondo
Dr. Vranković,
Franceschi E.,
A. Majstrovic,
Pavlović R.,
Škomrlj K.,
r. 2; Alačević
I., Bašković J.,
Dančević O.,
E., Flaschner,
ević T., Ipsić
na G., Juretić
R., Malić A.,
Muslavić V.,
rković Z., Pi-
U., Puović uđ.
M., Rocco O.,
ar A., po 1 kr.;
niatino, Tavra
Glavina Z.,
rić V. po 50
n A., Dean I.,
N., Mikulić V.,
ifanelli T., Sa-
nchi I. po 40

eni pok. Velka
lio, c. k. carin-
ok. dr. Josipa
uspomeni pok.
njo, c. k. nad-
uspomeni pok.
oga u počast
0.

cont. luogot.
iovanni Rumel

Dalmatini

pokojne go-
šitelj u Opu-

joj nespretno,

er vidite, Mrs.
stalom dječom,
voj buni — u
e Pike County
u školi, a tu
u i Barstow-u.
rekao.

še Mrs. Martin,
— neka idu
kažu, da sam

stite — ali to
Martin, njihova
e — ali ne će
ati.

šši, da je Tom
izvrgli smi-

m šeširu, —
e usnice.

n.

ste vi nešto

ukavština! On
imao u svom
n je to znao,
i tako se je
ga bi se više
ai, ili čovjeka
a.

(Slijedi).

da počaste uspomenu pokojnog dr. Petra De-
škovića: Josip Katunarić i Marin Kalajžić u Zadva-
ru kr. 4;

da počasti uspomenu pokojnih dr. Josipa Mla-
dinova, Josipa Vrankovića, Ivana Kalebića, Kle-
mentine Celligoi, Miho Politeo, c. k. sudac u Omišu
kr. 20.

Gosp. Jovo Šeat, kavanar u Kninu, poklonio
je kr. 10 da počasti uspomenu pok. Hrvoje Gaspića
Ivanova iz Spljeta.

Da počasti uspomenu gosp. Josipa Perković-a,
c. k. geometra, darovala je obitelj c. k. dvorskog
savjetnika Mata Skarića iz Zadra kr. 20.

Il sig. don Hinko Brnetić, da Pago, elargi l'im-
porto di cor. 2 al fondo vedove ed orfani di soldati
dalmati caduti, per onorare la memoria della defunta
signora Elda Rovaro-Brizzi.

Popis prinosa sakupljenih na korist fonda
za udovice i siročad palih vojnika na Previ-
šnji rojendan.

Općine: Drčanj kr. 83 — Budva kr. 205/60 —
Dobrota kr. 74/50 — Stoliv kr. 14 — Derast kr.
110/10 — Krtole kr. 215/32 — Muo kr. 10 — Erceg-
novi kr. 801/94 — Risan kr. 264 — Kotor kr. 358/64
— Lastva kr. 47/50 — Tivat kr. 43/20 — Grbalj kr.
340/44 — Sutomore kr. 637/60 — C. i k. trgjavno-
topnička pukovnija «Freiherr von Ronovoy Nr. 5»
kr. 1000 — Drvarsko akcijsko društvo u Zelenici
kr. 500 — Lupnički uredi: Dokrivenik kr. 212/50
— Sv. Stasije u Dobroti kr. 6/36 — Risan kr. 51/07
— Gjurici kr. 2/20 — Donja Lastva kr. 12/50 —
Lepetani kr. 4 — Tivat kr. 12 — Drčanj kr. 10 —
Bogišić kr. 4 — Grč. ist. parohijski uredi: Kuti
kr. 50/26 — Ublj kr. 35 — Krivošije kr. 42/60 —
Dodi kr. 87 — Sasovići kr. 20 — Kotor kr. 30 —
Selo Trebešin kr. 56 — Selo i gr. ist. parohijski
ured u Mojdežu kr. 51/90 — Pučka škola u Er-
cegnovomu kr. 153/57 — Stegnišek Viktor i dru-
govi u Ercegnovomu kr. 60. Ukupno kr. 5606/80.

Nikelni novac od 20 para.

Nikelni će se novac po 20 para primati u pri-
vatnom prometu samo još do **31 decembra t. g.**
Najbolje je dakle upotrebiti taj novac za isplaćivanje
državnim kasama i uređima ili ga razmijeniti kod
istih ureda ili kod bankovnih zavoda a. u. Banke
željeznim novcem.

Prenosne bolesti u Dalmaciji.

Drijavljeni slučajevi prenosnih bolesti u sedmici
od 5. do 11. novembra 1916.

Bolest	Dol. kotar	Općina	Broj	
			oboljelih	umrlih
Boginje	Dubrovnik	Dubrovnik	1	—
Difterija	Hvar	Starigrad	1	—
"	Knin	Knin	1	—
"	Korčula	Korčula	1	—
"	Šibenik	Tijesno	1	—
"	"	Zlarin	1	—
Skrljet	Korčula	Korčula	2	—
Srdobolja	Hvar	Bogomolje	1*	—
"	Šibenik	Šibenik	1*	—
"	"	Vodice	1	—
Trahom	Hvar	Starigrad	1	—
"	"	Vrboska	1	—
Trbušni tif	"	Komiža	2	—
"	"	Starigrad	2	—
"	Makarska	Makarska	1	—
"	Split	Split	4	1
"	"	Trogir	1	—

* oboljenja odnose se na vojničke osobe.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

RAT.

Izveštaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 17. Službeno se javlja:

»17 novembra 1916«.

Vojna fronta generala pukovnika Nadvojvode
Karla Frana Josipa:

Zapadno od *Predealske* ceste austro-ugarske
i njemačke bojne snage probile su neprijateljske
linije; a i svagdje u sjevernoj *Vlaškoj* stanje je
sasvim povoljno; tamo se jučer zarobilo opet svega
preko 2000 ljudi. Kod *Soosmező* Bavarci dopriješe
na *Runtulmare*. Nastavlja se boj radi visova jugo-
istočno od *Tölgveskog* klanca. U *šumovitim Kar-
patima* na mjestu povećana djelatnost ruske ar-
tilerije.

Vojna fronta gener. maršala princa Leopolda
Bavarskog:

Ništa novo.

Talijansko i jugo istočno bojište:

Nije bilo osobitih događaja.

Zamjenik poglavice generalnog štaba

v. *Höfer* podmaršal.

Izveštaji njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 17. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 17 novembra 1916:

Zapadno bojište:

Na obim obalama *Somme* neko vrijeme vrlo
jak artiljerijski boj. Pred večer Englezi napadoše
kod *Beaucourta*, ali im napad propade kao onaj
u noći zapadno od *Le Sarsa*. Francuski zagoni
s obe strane *Saillisela* ne donijese napadačima
nikakve koristi.

Istočno bojište:

Borbena djelatnost od mora do *Karpata* bila
je neznatna. U *Györgyskoj* planini, na visovima
istočno od *Putne*, Rusi se žilavo opirahu našim
napadima. Na granici istočno od *Kézdi-Vásárhelyja*
uzet je na juris vrhunac *Runculmare* i zadržan
je protiv jakih navala. Zapadno od *Predealske*
ceste njemačke i austro-ugarske čete provališe u
rumunjsku poziciju. Čete koje prodiru južno od
Rotenturmskog klanca pod zapovjedništvom gene-
rala poručnika *Krafta* von *Delnensingena*, iznijese,
kao dobit od jučerašnjih bojeva, opet 10 oficira i
preko 1500 momaka zarobljenih; osim toga, na
drugim mjestima *erdelske fronte* odneseno je
preko 650 Rumunja zarobljenih i 12 mitraljeza.
Do vijestima četa rumunjsko je pučanstvo učes-
tvovalo u boju.

Balkansko bojište:

Odbijeni su novi napadi Ententinih četa iz-
među *Malinskog* i *Prjepsenskog jezera*, na zapad-
nom rubu *Bitoljske* ravnice i u obluku *Černe*.

BERLIN, 17. Službeno, 17 novembra u večer:
Na zapadnoj i istočnoj fronti nema velikih bojeva.
Kako čete nanovo javljaju, rumunjsko civilno pu-
čanstvo opire se oružjem našim prodiranju u
Vlaškoj. Na macedonskoj fronti novi napadi Enten-
tinih četa propadoše.

Prvi general kvartirmajstor *Ludendorff*.

Neprijateljska letjelica nad Münchenom.

MÜNCHEN, 17. Ratno ministarstvo javlja: Da-
nas oko 1 s. po podne pojavio se nad Münchenom
neprijateljska letjelica, koja je bacila svega 7 bombe
te nanijela samo neznatnu materijalnu štetu; li-
judskih žrtava nije bilo. Letjelica ode zapadnim
pravcem.

Prilike u Rumunjskoj.

MILAN, 17. Naprama poluslužbenom saop-
ćenju 16. novembra iz Bukurešta, po kojemu bi
vojeno stanje Rumunjske išlo svaki dan na bolje.
«Corriere della Sera» doznaje iz Pariza, da se sa
rumunjske fronte javlja o sve to jačem pritisku
na *Vlašku* i o uzmicanju Rumunja. Neprijateljska
provala doprla je do lijeve obale rijeke *Alta*, za
30 kilometara u zemlji prama selu *Salatrucelu*,
dok na desnoj obali *Alte* boj se bilje već na 25
kilometara od granice. Stanje je ozbiljnije u ju-
žnoj dolini, gdje su se Rumunji smjestili na liniji
koja je 35 kilometara udaljena od granice.

Propalo 6 ruskih parnih brodova s municijom.

LONDON, 17. Čita se u «Daily Telegraphu»
da švedskim novinama «Dagens Nyheter» javljaju
iz Haparandi, kako je pri eksploziji šestoro mu-
nicijjskih parnih brodova u Arhangielsku, po iz-
vještajima pomoraca, 150 ljudi ubijeno i 650 ran-
jeno.

Aprovizacija u Engleskoj.

LONDON, 17. «Times» piše, da će Lord Geor-
ge preuzeti po svoj prilici kontrolu nad živežem.

Poljska vojska.

BEČ, 17. Novine doznaju sa nadležne strane,
da će poljsku vojsku obrazovati *Njemačka* sa su-
djelovanjem austro-ugarskih oficira. Početnu skup-
pinu sastavljaju poljske legije (poljski pomoćni
zborovi), koje su se još od augusta 1914 sjajno
borile kao diu austro-ugarske vojne moći, u re-
dovima saveznih vojska, a koje Cesar Frano Josip
stavlja poljskoj vojsci na raspolaganje. Poljska je
vojska poljsko-nacionalna, dakle niti austro-ugar-
ska niti njemačka. Sva su zapovjedništvena mje-
sta otvorena poljskim oficirima, ali zasad, budući
da tih nema, zapremaće ih dijelom austro-ugarski
i njemački oficiri. Buduća poljska vojska pridru-
žiće se zasad *njemačkoj*. Tom je pridruženju, a
ne pripojenju, kako su neke novine krivo pisale,
svrha da poljskim četama zajamči međunarodni
pravni karakter redovitih četa. Ovim se odredje-
njima u pogledu poljske vojne snage ne dira u
položaj *varšavske* i *lublinske* generalne gubernije
prema njihovim vrhovnim vojnim upravama.

Sastanak predstavnika ententinih vlada i generalnih štaba.

ZÜRICH, 17. Po službenim i privatnim vije-
štima talijanskih novina, dokončani su jučer do-
govori predstavnika vlade i generalnih štaba čes-
tavnog sporazuma.

Zdravlje D. V. Cesara.

BEČ, 17. «Korrespondenz Wilhelm» javlja:
U *Cesarevu* stanju nije nastalo nikakve bitne prom-
jene. Cesar je danas primio prvog vrhovnog
dvorskog meštra *Montenuova*, generalne adju-
tante *Paara* i *Bolfrasa*, kabinetskog upravitelja
Schiessla, odsječnog predstojnika *Daruvarja*, te
u audijenciju koja je potrajala jedan sat i četvrt,
poglavicu generalnog štaba *Conrada Hötzendorfa*.

Barun Burian na povratku.

BERLIN, 17. Ministar izvanjskih posala *Burian*
krenuo je sinoć, pošto su svršili pregovori sa dr-
žavnim kancelarom i državnim tajnikom *Jagowom*.

Nadvojvoda Fridrih bivšem ministru Forsteru.

BEČ, 17. Feldmaršal nadvojvoda *Fridrih* upra-
vio je doskorašnjem ministru željeznica *Forsteru*
ručno pismo, u kojemu ističe veliki, izvrсни i od-
lični rad ministrov u korist zajedničke domovine,
vojne snage, pripreme za rat i za vrijeme rata.

Trgovačka podmornica «Deutschland» otputovala iz Amerike.

AMSTERDAM, 17. Na ustuk prijašnjoj vijesti,
Agencija Reuter javlja danas iz *New Londona*
(Connecticut), da je njemačka trgovačka podmor-
nica «Deutschland» tek danas u 1.30 izjutra od-
putovala.

Wilson za mir.

BASEL, 17. Vijest švajcarske telegrafске agen-
cije *Baselska «National-Zeitung»* bila bi doznala
sa neovisne diplomatske strane, da se *Washing-
tonska* vlada doista izjavila spremnom nastojati
da se sazove, bilo u Ameriku bilo u koju neutral-
nu državu u Evropi, konferencija na kojoj bi se
uputilo posredovanje za mir. O tome bi se sada
izmijenile misli između raznih neutralnih vlada.

Predsjednik Dume.

PETROGRAD, 17. Rodzjanko je izabran po
drugi put za predsjednika *Dume*.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

LA GUERRA.

I bollettini dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 17. Si comunica ufficialmente:

«17 novembre 1916.

Teatro della guerra orientale:

Fronte del colonnello generale Arciduca Carlo
Francesco Giuseppe:

Ad ovest della strada di *Predeal* forze aus-
tro-ungariche e germaniche sfondarono le linee
nemiche. Anche pel resto la situazione nella *Va-
lacchia settentrionale* è completamente favorevole;
ivi furono ieri fatti nuovamente in complesso più
di 2000 prigionieri. Presso *Soosmező* i Bavaresi
guadagnarono il *Runtulmare*. La lotta intorno alle
alture a sud est del valico di *Tölgves* dura anco-
ra. Nei *Carpazi boscosi* qua e là attività intensi-
ficata dell'artiglieria russa.

Fronte del principe *Leopoldo di Baviera*:

Nulla di nuovo.

Teatro della guerra italiano e

sud-orientale:

Nessun avvenimento particolare.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale
von *Höfer* tenente maresciallo.

I bollettini del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 17. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 17 novembre.

Teatro della guerra occidentale:

Su tutte e due le rive della *Somme*, di tem-
po in tempo duello assai forte di artiglieria. Ver-
so sera seguì un attacco inglese presso *Beau-
court* che fallì nello stesso modo come l'at-
tacco notturno ad ovest di *Le Sars*. Dunte francesi
da ambo i lati di *Saillisel* non recarono all'at-
taccante alcun vantaggio.

Teatro della guerra orientale:

L'attività combattiva dal mare fino ai *Car-
pazi* si mantenne scarsa. Nella montagna di *Györ-
gyo*, sulle alture ad est della valle del *Putna* i
Russi oppongono tenace resistenza ai nostri at-
tachi. — Su confine ad oriente di *Kézdi Váshely*
venne preso d'assalto il culmine del *Runculmare*,
e mantenuto di fronte a forti attacchi. Ad ovest
della strada di *Predeal* truppe germaniche ed
austro-ungariche irruero nella posizione rume-
na. Le truppe al comando del tenente generale
Kraft von Delnensingen, irrompenti a sud del va-
lico di *Rotenturm*, trassero prigionieri quale risul-
tato dei combattimenti di ieri, nuovamente 10 of-
ficiali ed oltre 1500 uomini; oltre a ciò in altri
punti del fronte *transilvano* furono fatti prigionieri
oltre 650 rumeni, e catturate 12 mitragliatrici. Se-
condo notizie delle truppe, prende parte alla lotta
anche la popolazione rumena.

Teatro della guerra balcanico:

Tra il lago di *Malik* e quello di *Prespa*, sul
marginie occidentale della pianura di *Monastir* e
nell'arco della *Černa*, furono respinti nuovi forti
attacchi delle truppe dell'Intesa.

Il primo quartiermastro generale *Ludendorff*.

BERLINO, 18. (ufficiale). Bollettino della sera
del 17 novembre. Sui fronti occidentale ed orientale
nessuna grande operazione combattiva. Come le
nostre truppe nuovamente riferiscono, la popola-
zione civile rumena oppone una resistenza armata
alla nostra avanzata nella *Valacchia*. Sul fronte
macedone fallirono ulteriori attacchi delle truppe
dell'Intesa.

La situazione in Rumenia.

MILANO, 17. Di fronte alla comunicazione
ufficiosa da *Bucarest* del 16 novembre, secondo la
quale la situazione militare della *Rumenia* an-
drebbe di giorno in giorno migliorando, il «Corriere
della Sera» ha da *Parigi*, che le notizie dal fronte
rumeno parlano sempre di una più forte pressio-
ne sulla *Valacchia* e di un ripiegamento dei Ru-
meni. L'invasione nemica giunse sulla riva sini-
stra dell'Alt fino a 30 km. dal villaggio di *Salatrucelu*. Sulla riva destra dell'Alt si combatte già a
25 km. a sud della linea di frontiera. Più seria è
la situazione nella valle del *Jiu*, dove i Rumeni
si sono ritirati su una linea distante 35 km. dal
confine.

Esposizioni a bordo di 6 piroscafi con muni-
zioni a *Archangelsk*.

LONDRA, 18. Secondo il «Daily Telegraph» si
comunica da *Haparanda* al giornale svedese
«Dagens Nyheter» che in seguito all'esplosione
seguita a bordo di 6 piroscafi, carichi di muni-
zioni in *Archangelsk*, secondo le relazioni dei ma-
rinai, vi furono 150 morti e 650 feriti.

I rappresentanti dei Governi e degli Stati-
maggiori dell'Intesa a colloquio.

ZÜRICH, 17. Secondo notizie ufficiali e pri-
vate dei giornali italiani da *Parigi*, ieri sarebbero
terminati i colloqui tra i rappresentanti dei governi

e degli stati maggiori generali della quadruplica
intesa.

La salute dell'Imperatore.

VIENNA, 17. La «Korrespondenz Wilhelm» co-
munica: Nelle condizioni dell'Imperatore non c'è
da registrare alcun cambiamento rimarchevole.
L'Imperatore ricevette oggi il primo gran maggior-
domo *Montenuovo*, gli aiutanti generali *Paar* e
Bolfras, il direttore di gabinetto *Schiessl*, il capo-
sezione *Daruvary*; ricevette inoltre in udienza,
durata un'ora e un quarto, il capo dello stato
maggior generale *Conrad-Hötzendorf*.

L'Arciduca Federico all'ex ministro Forster.

VIENNA, 17. Il maresciallo *Arciduca Federico*
diresse all'ex ministro delle ferrovie *Forster* un
autografo, in cui rileva i grandi, eminenti, distinti
servigi prestati dal ministro alla patria comune
ed all'esercito nella preparazione alla guerra e
durante la medesima.

La partenza del sottomarino «Deutschland».

AMSTERDAM, 17. Contrariamente alle notizie
anteriori, l'agenzia *Reuter* riferisce da *New Lon-
don* (Connecticut) che il sottomarino mercantile
germanico *Deutschland* è partito appena oggi alle
ore 1 e 30 del mattino.

Il presidente della Duma.

PIETROBURGO, 17. Rodzjanko venne rieletto
a presidente della Duma.

Per l'approvvigionamento in Inghilterra.

LONDRA, 18. Secondo il «Times» *Lloyd* Ger-
assumerà probabilmente il controllo dei generi
alimentari.

RINGRAZIAMENTO.

Le sottoscritte famiglie, profondamente com-
mosse, ringraziano di cuore tutte quelle gentili
persone che in qualsiasi modo vollero rendere
omaggio alla memoria del loro caro indimenticabile

PIETRO.

Esprimiamo uno speciale grazie di cuore al
m. r. padre *Angelo Mikovilić*, guardiano di *S. Dojmo*
(Kraj) il quale primo poté accorrere e por-
gergli i conforti di nostra santa religione, al m. r.
canonico don *Stefano Banov* che ci fu largo di
conforto ed aiuto, all'illustrissimo sig. cons. aulico
Müller, al dipartimento edile della *Luogotenenza*
dalmata, ai *D. T.* signori di *Zaravechia*, che de-
sideravano e furono impossibilitati di assistere ai
funerali, a quei gentili che portarono la bara, al
capovilla, ai villici di *Tkon* ed *Ugrinčić*, al capo-
posto di gendarmeria di *L. classe* sig. *Michele Bu-
rić*, al signor *Giovanni Šeat*, che gentilmente si
prestò in questa luttuosa circostanza, al maestro
postale *Datale Davela*, e lo ripetiamo a tutti quei
buoni che ci furono di conforto ed aiuto in questa
grande sciagura.

Famiglie *Erco, Mosca, Abelić, Franz*.

JAVNA ZAHVALA.

Dotpisani, u ime svoje i rodbine, izjavljuju
najtopliju zahvalnost svima prestavniciama vlasti,
prijateljima i znancima, koji htjedose na koji god
način iskazati im prigodom smrti milog supruga,
dotično oca, saučesče u njihovoj žalosti.

Ožalošćena obitelj *Gladović*.

I sottoscritti esprimono, anche a nome dei
congiunti, la più viva riconoscenza alle spettabili
autorità, ed a tutti quelli che vollero, in qualsiasi
guisa, partecipare al loro dolore, in occasione della
morte dell'amato marito, rispettivamente genitore.
L'addolorata famiglia *Gladović*.

Svim srodnicima i prijateljima, koji su na bud
koji način sudjelovali i učestvovali u našoj gole-
moj žalosti, koja nas je zadesila smrću našega
nikada neprežaljenoga sina

PETRA,

Na prodaju razne nekretnine, zaselci i zemljišta u gradu i okolišu. Nov, krasan, moderan zaselak na moru, gospodski stan, sa svakim confortom prodaje se odmah.

Vlasnici kuća, zemljišta i t. d. koji kane prodati dobro svoje nekretnine, budući da su se veoma mnogi predbilježili radi kupnje neka se obrate: kod gragjevskog poduzeća, VINCENZO MILLICH - ZADAR kod, industrialne škole.

In vendita diversi stabili, ville e fondi nella città e vicinanze. Nuova splendida moderna villa al mare appartamento signorile, con tutto il massimo confort vendesi prontamente.

Proprietari di case, fondi ecc. intenzionati di vendere bene i loro immobili, avendo moltissime prenotazioni d'acquisto, si rivolgono: presso lo studio dell'impresa di costruzioni, VINCENZO MILLICH ZARA, accanto la scuola industriale.

Kuhalo i brzovar na petrolej

Zajamčena sigurnost!
Zajamčeno prosto od svakog mirisa!
Senzacionalni uspjeh!

Bez čadje!

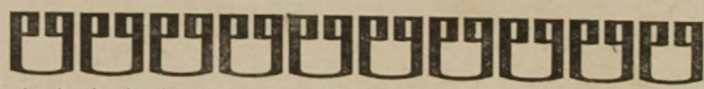
Bez šuma!

Bez dima!

Bez začepjenja!

Bez predgrijanja sa spiritom!

•• Najposobniji i najsavršeniji brzovar sadašnjosti! ••
Učinak grijanja 3 puta veći nego kod ostalih sistema. Velika prištednja! Jedna litra petroleja gori 8—12 sati. Jedna litra vode kuha za 5 minuta. Isključeno je da bi se brzovar prevrnuo. Istodobno može služiti i kao peć za grijanje sobe.
Tvorničko skladište i zastupstvo za cijelu Dalmaciju:
G. B. TAMINO - ZADAR.

Fratelli Mandel & Nipote
BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: *Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest. Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.*

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: *Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da fchi 400. Vinc. principale fchi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.*

Gruppo *Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi.* Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6, Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: *Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso*, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Ratni invalid

traži se kao konobar za kavanu u Kninu. Mora biti vješt poslu, a dosta je da pozna hrvatski jezik u govoru i u pismu. Donude i obavijesti: Pokrajinskom Povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Pece dura
offre a prezzi di convenienza
Heinrich Wagner
Trieste.

Vinske Kiseline

kemično čiste
po kr. 22 kg. prodaje i u poštanskim pošiljkama uz pouzeće
tvrđka
Marcello Pattiera - Zadar.

Brzjav: Pattiera - Zadar.

Ratni invalid

traži se kao momak kod jednog župnika. Mora biti neoženjen ili udovac, rimo-katoličke vjere i da zna kuhati. — Prijave: Pokrajinskom Povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida — Zadar.

Stigla je velika partija BIJELOG NJEMAČKOG SUROGATA SAPUNA, sasvim tvrdog u originalnim sanducima od 200 komada po 20 dkg., koju prodajem svim trgovcima i zavodima po Kr. 55 sanduk, franko Zadar. Ođprema se odmah za cijelu pokrajinu, uz unaprednu isplatu ili pouzećem.
Ovo novo njemačko sredstvo nadomiješćuje izvrsno obični i preskupi masteni sapun. Sve ga njemačke kućarice upotrebljuju za pranje ruku, rubl'a, poda, kuhinjskih sprava i za sve predmete od kovine.

„BLANKA“

Palazi se na prodaju kod svakog trgovca. — Direktan uvoz iz Njemačke.

Narudžbe šalju se tvrđki **MARCELLO PATTIERA -- Zadar.** Isključiva prodaja za cijelu Dalmaciju.

Brzjav: PATTIERA -- ZADAR.

Najveći import kave

Delia i Holujević, Zagreb

nudi dok zaliha traje

SANTOS (zelenkastu Java)	po K 1000
MENADO LIBERIA	„ „ 1050
ZIKORIA otvorena	„ „ 300

sve po 100 kg.

8-10

AVVISO.

Il sottoscritto ha l'onore di preavvisare la Spett. Cittadinanza, l'Inclita Guarnigione ed i Signori Viaggiatori, che col 1. Novembre a. c., aprirà a Fiume sotto sua proprietà

L' HOTEL ROYAL

(che dispone di 44 stanze) in Via Lod. Kossuth N.ro 10.
L' Hotel è del tutto rimodernato col massimo comfort. — Servizio inappuntabile.
In pari tempo avverte, che la propria

Trattoria „Al Cervo d'Oro“

viene del tutto restaurata. — Squisita ed ottima cucina alla casalinga e grandissimo assortimento di pesce, giornalmente fresco.
Fiducioso d' un benevolo appoggio si firma con profeta stima

GIUSEPPE MILETA
PROPRIETARIO.

Smrečke i Lovorike kupuje i bez vreća u većim količinama
Tvrćka **Birò & Paleka - Zadar.**

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK.

Preuzimlje naručbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Skladište i rasprodaja na veliko svakovrsnik slatkiša: Roks Drops obični, Roks Drops fini, svileni Fours, finih biskvita i t. d. i t. d. sve uz umjerene tvorničke cijene. — Kupuje prazne vreće, koju mu drago količinu, i plaća najvišom cijenom.

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osiguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. tvrtke Michele Truden - Trst —